

บทที่ 8

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการสื่อสารทางการเมืองเปรียบเทียบ ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด : ศึกษากรณี จังหวัดสระบุรี ห้วงเวลาปี 2551-2552” ภายใต้บริบทการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ทำให้ทราบถึง กระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่ทั้ง 2 ฝ่ายนำมาใช้นั้น รูปแบบใดเป็นกระบวนการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพมากกว่ากัน ผลที่ได้ จะนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ของกระบวนการในการสื่อสารทางการเมือง ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสู่ประชาชน เพื่อให้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ให้สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชน ได้ครอบคลุมหลายมิติ และมีความเหมาะสม และเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ซึ่งการศึกษาระบบการสื่อสารทางการเมืองของจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาระบบการสื่อสารทางการเมือง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนของผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อศึกษาระบบการสื่อสารทางการเมือง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการสื่อสารทางการเมืองตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนของผู้ว่าราชการจังหวัด กับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้แนวการศึกษาแบบทฤษฎีการกระทำ (Action theory) ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานปรัชญาของสำนักปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ที่ใช้การศึกษาแบบตีความ (Interpretation) เพื่อศึกษาระบบการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี โดยเลือกใช้กรอบกระบวนการสื่อสาร ของ David K. Berlo¹ ตามลักษณะของ S M C R Model และการสื่อสารทางการเมืองของ Brian McNair² ผสมเข้ากับทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two

¹David K. Berlo, *The Process of Communication*, (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1960).

²Brian McNair, *An Introduction to Political Communication*, 2nd edition, (New York: Routledge, 1999).

– step flow theory) ของ Paul F. Lazarsfeld³ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อมุ่งสรุปกระบวนการสื่อสารทางการเมือง เพื่อพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนของผู้ว่าราชการจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารทางการเมือง เพื่อพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ประกอบกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) เป็นการสนทนา ที่ผู้ศึกษามุ่งที่จะให้ได้คำตอบจากผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) เป็นรายบุคคลโดยประเด็นที่ศึกษา คือ กระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารทางการเมืองระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี กับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี การรวบรวมข้อมูลเป็นแบบอุปนัย โดยทยอยสะสมข้อมูล จนข้อมูลมีความถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน รอบด้าน ตลอดจนมีความเพียงพอต่อการทดสอบความน่าเชื่อถือ โดยต้องมีความเป็นจริงเสมอเมื่อมีการพิสูจน์ซ้ำ ๆ เพื่อยืนยันสิ่งที่ศึกษาว่ามีความเที่ยงตรง การสัมภาษณ์จะใช้ 4 วิธีการ ผสมผสานกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน (Standardized interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ การสัมภาษณ์แบบปราศจากมาตรฐาน (Standardized interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีแนวคำถาม เพียงแต่ผู้สัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตั้งคำถามทดสอบ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการวิจัย การสัมภาษณ์แบบกึ่งมาตรฐาน (Semi-standard interview) การสัมภาษณ์แบบนี้ เป็นการผสมผสานแนวการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus groups interviews) เป็นการสัมภาษณ์ที่กระทำกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีผู้ดำเนินการป้อนคำถามเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย ฉะนั้น คนในกลุ่มจะได้ยินคำตอบของคนอื่น ๆ แล้วก็จะให้คำตอบที่เห็นด้วยเพิ่มเติม หรือขัดแย้งก็ได้ เทคนิคการสัมภาษณ์แบบนี้ ทำให้กลุ่มมีโอกาสได้พูดคุยสนทนา ซักถาม

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นการศึกษาที่รวบรวมข้อมูลจากการเข้าไปศึกษา และมีกิจกรรมร่วมกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่นสระบุรี ซึ่งการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมนี้ จะทำให้เข้าถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีและ

³Paul F. Lazarsfeld, อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, *หลักการสื่อสารมวลชน*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2549), น.39-40.

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี กับประชาชน และได้เห็นปฏิริยาของประชาชนที่มีต่อสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ในลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ

การใช้ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) เป็นข้อมูลสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลของจังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และข้อมูลในรูปแบบของงานวิจัย หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา รายงานการประชุมของส่วนราชการจังหวัดสระบุรี รายงานการประชุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

สรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ในช่วงปี 2551-2552

1. บริบททางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่ของจังหวัดสระบุรี

1.1 บริบทด้านสภาพสังคมสภาพสังคมที่ดีของจังหวัดสระบุรีมี เครือข่ายองค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง และมีการบูรณาการในระดับพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ ท้องถิ่นให้การสนับสนุนการทำงานในระดับพื้นที่ สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทั่วถึงและทัดเทียมทุกพื้นที่ภาคเอกชนของจังหวัด มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งและสนับสนุนการทำงานของภาครัฐในการพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่องจากจังหวัดเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของประเทศ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สังคมทำให้มีรูปแบบวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่อยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ ในด้านสาธารณสุขมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น แพทย์แผนไทย การฝังเข็ม มาใช้ในการบำบัดรักษาในลักษณะแพทย์ทางเลือก ด้านศิลปวัฒนธรรมมีสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม และคุณค่าทางศาสนาที่มีชื่อเสียง จากข้อมูลต่างๆทำให้ทราบว่าจังหวัดสระบุรีมีศักยภาพทางด้านสังคมหลากหลายด้าน

จากข้อมูลศักยภาพของจังหวัดยังมีพบปัญหาด้านสังคมที่เป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดสระบุรี ในด้านการเรียนรู้โดยชุมชน พบว่ามีปัญหามาก และจังหวัดยังไม่มี การให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการสังคมแบบพึ่งพาตัวเอง เช่น สวัสดิการชุมชนสวัสดิการท้องถิ่น จังหวัดขาดการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และสถิติอาชญากรรมที่เป็นคดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญมีอัตราสูงกว่าเกณฑ์ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด อัตราการตกเกณฑ์ จปฐ.

มีอัตราที่มากพอสมควร ประชาชนขาดความตระหนักและใส่ใจในการดูแลสุขภาพทั้งใน สถาบันครอบครัวค่อนข้างอ่อนแอและแตกแยก อัตราการหย่าร้างสูงขึ้นมีผู้พิการมีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากอุบัติเหตุและสุขภาพอนามัยส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ประชาชนผู้ประสบปัญหาทางสังคมยังได้รับการดูแลไม่ทั่วถึง ด้านศิลปวัฒนธรรม ครอบครัวและชุมชนอ่อนแอลงทั้งสถาบันทางศาสนายังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมน้อย และด้านการศึกษายังขาดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนต่อต่างพื้นที่ สูญเสียรายได้ออกจากจังหวัดสภาพปัญหาโดยรวมเกิดจากการเรียนรู้โดยชุมชน มีปัญหามาก จำนวน 571 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 64.51 การเล่นกีฬาออกกำลังกายของคนในหมู่บ้าน พบว่ามีปัญหา จำนวน 538 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 60.79 การได้รับการศึกษา พบว่ามีปัญหา จำนวน 226 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 25.53 คุณภาพดิน พบว่ามีปัญหา จำนวน 160 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 18.07

น้ำเพื่อการเกษตร พบว่ามีปัญหา จำนวน 107 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 12.09 ทำให้มีการจัดระดับความรุนแรงของปัญหา และระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน ทำให้ทราบลำดับความสำคัญของปัญหา และพื้นที่เป้าหมายที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษของจังหวัดสระบุรี

1. 2 บริบททางด้านการพัฒนาของจังหวัดทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระบุรี สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระบุรี พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 214,537 บาทต่อปี ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 1.28 และสูงเป็นลำดับที่ 10 ของประเทศ เป็นลำดับที่ 2 ของจังหวัดภาคกลาง โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคาประจำปี 129,275 ล้านบาท ซึ่งสาขาการผลิตด้านอุตสาหกรรมมีมูลค่าสูงสุดของสาขาการผลิตทั้งหมด คือ 75,722 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 58.57 รองลงมาได้แก่สาขาการขนส่ง การขายปลีก มีมูลค่าการผลิต 10,148 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.85 และ สาขาไฟฟ้าก๊าซและการประปา มีมูลค่า 6,909 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.34 ตามลำดับเบื้องต้นทำให้ทราบศักยภาพเศรษฐกิจที่ถือว่าสำคัญของจังหวัดคือในด้านอุตสาหกรรม เพราะ มีโรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งใช้ผลผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นจำนวนมาก เช่นโรงงานผลิตสุรภัณฑ์ โรงงานผลิตกระเบื้องเคลือบ ทั้งยังมีอุตสาหกรรมภาคการเกษตร คือแปรรูปสินค้าเกษตร และเกี่ยวเนื่องการเกษตร ขนาดใหญ่ อาหารสัตว์ นม เนื้อ ข้าว และนอกการเกษตรที่ใช้วัตถุดิบทั้งที่เป็นผลผลิตทางการเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติ (หินปูน) ซึ่งมีในพื้นที่จังหวัดสระบุรีเป็นจำนวนมาก เช่นโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต คอนกรีตผสม โรงงานผลิต อาหารสัตว์ โรงงานผลิตภัณฑนม การฆ่าและสัตว์ปีก (ไก่) มีแหล่งวัตถุดิบแร่หินปูน (แคลเซียม, หินชนิดอื่นๆ) ขนาดใหญ่ของประเทศ มีการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นแหล่งผลิต ปูนซีเมนต์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น เซรามิค ผลิตภัณฑ์จาก

ซีเมนต์สำเร็จรูป หินอ่อน ไมหิน ปูนขาว บดแร่ ที่สำคัญของประเทศ มีสินค้าอุตสาหกรรมส่งออก ปูนซีเมนต์ เซรามิค ผลิตภัณฑ์หินอ่อน เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าศักยภาพด้านการคมนาคมมีความสำคัญกับจังหวัดสระบุรีเพราะเป็นจุดเชื่อมโยงทางการคมนาคมจากกรุงเทพฯ สู่ภูมิภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันตก ทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้าได้รับประโยชน์ เชื่อมโยงการขนส่งทางบก ระหว่างกรุงเทพฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลางภาคตะวันออก / แลนมบ่ง ใกล้กรุงเทพฯ การคมนาคมทางหลักสะดวกเอื้อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว และเป็นฐานการผลิต เป็นศูนย์รวมกระจายสินค้า เช่น รถไฟรางคู่ ขนส่งทางน้ำ ทั้งยังมีสภาพแวดล้อมและทำเลที่เหมาะสมกับการติดต่อกับทุกๆ ภาคในประเทศไทยมีเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวสะดวกและทั่วถึง ทางด้านการท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านศาสนา วัฒนธรรม และธรรมชาติ มีสินค้าและของที่ระลึกประจำจังหวัดที่สร้างชื่อเสียงและรายได้แก่ประชาชนอีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและสัมนา (MICE) และที่เก็บตัวนักกีฬาทั้งไทย และต่างประเทศ หรือการค้าปลีก เช่น มีสถานที่ท่องเที่ยว น้ำตก รีสอร์ท เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ศูนย์ฝึกกีฬา

ศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สำคัญและมีมาดั้งเดิมคือด้านการเกษตรจังหวัดสระบุรีเป็นแหล่งผลิตน้ำมันโคดิบมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ เพราะมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรรองรับการเกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก เป็นแหล่งผลิต แปรรูป ผลผลิตการเกษตร ปศุสัตว์ที่สำคัญ เพื่อบริโภคภายในและส่งออกและ การลงทุนขนาดใหญ่และกำลังการบริโภคภายในจังหวัด คือ นม ไข่ เนื้อ ข้าว ข้าวโพด และมีสินค้าส่งออก คือ ไข่ เนื้อ ข้าว มะม่วง ข้าวโพดหวาน/ผักอ่อน

จะเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสระบุรีจะเน้นในด้านอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เป็นสำคัญทำให้ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยังไม่ได้รับการพัฒนามากนักคือด้านการท่องเที่ยวที่ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดีเพียงพอ เช่น การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงการพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวและการวางแผนด้านการเกษตร ยังขาดศูนย์รวมจำหน่ายสินค้า ไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว ไม่มีการจัดทำปฏิทินท่องเที่ยวที่แน่นอน ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวน้อย การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่และขาดการยกระดับเทศกาลที่สำคัญของจังหวัดให้เป็นระดับชาติเพิ่มกิจกรรมให้มากขึ้น เช่น งานทุ่งทานตะวัน งานย้อนยุคสงครามโลก ครั้งที่สองที่แก่งคอย แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเริ่มเสื่อมโทรมและขาดการฟื้นฟู และขาดการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ชัดเจนวิเคราะห์ลูกค้า สถานที่ท่องเที่ยวเป็นต้น

ซึ่งศักยภาพที่ควรได้รับการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระบุรีไม่สามารถบริหารจัดการนำมาใช้ได้อย่างทั่วถึงจังหวัดสระบุรียังไม่มีมาตรการที่จะ

ควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ แม่น้ำลำคลอง ห้วย หนอง คลองบึง ธรรมชาติขาดแคลนการปรับปรุงฟื้นฟูอย่างทั่วถึง พื้นที่สีเขียวมีสถิติลดลง

อย่างไรก็ตามศักยภาพด้านคมนาคมยังต้องจัดการจัดระบบผังเมืองที่ดีเพิ่มขึ้น เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ทำให้ธุรกิจวางแผนพัฒนายากและภาครัฐควบคุมการใช้พื้นที่ไม่ชัดเจนการคมนาคม การขนส่งภายในจังหวัดยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่เพียงพอ ทำให้เกิดต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายและเวลามาก (ต้องการให้มีสะพานกลับรถให้มากขึ้น เพื่อลดอุบัติเหตุ) และขาดบุคลากรและองค์ความรู้ด้านโลจิสติกส์ของจังหวัด

ในด้านการเกษตรของจังหวัดสระบุรีมีความสำคัญและจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มเติม ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีอยู่อย่างจำกัดประกอบกับเทคโนโลยีการผลิตการแปรรูป (สิ่งอำนวยความสะดวกระดับชุมชนมีน้อยมากทำให้ เกษตรกรขาดโอกาสการเพิ่มรายได้ เช่น ลานตากข้าวโพด แปรรูป พัฒนาพันธุ์ข้าว) เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง ต้องเช่าจากนายทุนหรือบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนระบบชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร เกษตรกรขาดความคล่องตัวในแหล่งสินทรัพย์เป็นทุนเนื่องจากระยะเวลาครอบครองที่ดิน 2 ระยะรวม 10 ปี จึงจะซื้อขายถ่ายโอนได้ ระบบชลประทาน ไม่ครอบคลุมทั่วถึง (ประมาณ 26%) ซึ่งอยู่ในระดับต่ำในกลุ่มแต่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นในระบบชลประทานขนาดเล็กฯ

ดังนั้นการพัฒนาของจังหวัดทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระบุรีด้านอุตสาหกรรมมากเกินไปทำให้เกิดปัญหาหลายอย่างที่ต้องแก้ไข คือ การประกอบอุตสาหกรรมก่อให้เกิดมลพิษทั้งทางน้ำ ทางอากาศ กากอุตสาหกรรม รายได้ที่เป็นมูลค่าเพิ่มไม่เป็นผลโดยตรงต่อการเพิ่มรายได้ประชาชนในจังหวัดสระบุรีมีแหล่งอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้ใช้พลังงานมาก เกิดมลพิษฝุ่น เสียง กากขยะ น้ำเสีย มีอยู่ในระดับสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชุมชนในบางพื้นที่ ทั้งที่มีการควบคุมและไม่มีการควบคุม ขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขจากชุมชนในบางพื้นที่ การกระจายรายได้ของภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่กระจุกตัวทำให้คนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ไม่มากเท่าที่ควร

1.3 บริบททางด้านการเมืองการปกครองของจังหวัดสระบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 111 ตำบล 973 หมู่บ้าน 28 เทศบาล และ 80 องค์การบริหารส่วนตำบล การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคำนึงถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งมิติด้านการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม องค์การ (การบริหารจัดการ) และการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนมิติในเชิงพื้นที่ ทั้งพื้นที่ใกล้เคียงขยายไปสู่พื้นที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดสระบุรีนั้น มีอิทธิพลมาจากกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็น

แผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น

จากการข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวชี้วัดแห่งความสำเร็จ หรือประสิทธิภาพของการสื่อสารมีขึ้นเพื่อให้บรรลุประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาจังหวัดในอนาคต โดยทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในปีงบประมาณ 2552 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 – 30 กันยายน พ.ศ. 2552

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคำนึงถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งมิติด้านการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม องค์การ (การบริหารจัดการ) และการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนมิติในเชิงพื้นที่ ทั้งพื้นที่ใกล้เคียงขยายไปสู่พื้นที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด

อย่างไรก็ดีการเมืองในจังหวัดสระบุรีนั้นมีอิทธิพลมาจากกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น ที่กำหนดถึงสภาพการณ์โดยต้องการทำให้แนวทางบรรลุวัตถุประสงค์ นั้น

ในการศึกษาบริบทการสื่อสารทางการเมืองเปรียบเทียบมิติการสื่อสารระหว่างการปกครองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีคือ นายธนเชก อัครวานุวัตร และนายเฉลิม วงษ์ไพร ในช่วงปี 2551-2552 ซึ่งดำรงตำแหน่งในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาวิจัยกระบวนการสื่อสารหลักการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันและมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงท้องถิ่นในขณะนั้น

จะเห็นได้ว่าการศึกษาบริบทของจังหวัดสระบุรีทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสระบุรีที่มีลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ในมิติต่างๆและนำมาวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดที่มีจุดเด่นที่สามารถต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งประเมินสภาพปัญหาและ

อุปสรรคของจังหวัด มาใช้วิเคราะห์ประเมินศักยภาพและทำแผนข้อมูลแบบบูรณาการทั้งจังหวัด จึงเป็นที่มาของการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด กำหนดกิจกรรมโครงการของจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามูลฐานจังหวัดและแผนพัฒนาประเทศ รวมทั้งศึกษาการใช้เครื่องมือ ในการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจและกระจายข้อมูลข่าวสารของจังหวัดให้ประชาชนได้รับทราบ และให้ความร่วมมือในแผนการพัฒนา

จากการศึกษาบริบทต่างๆข้างต้นทำให้ทราบว่าบริบทที่ส่งผลกระทบโดยตรงคือ บริบททางเศรษฐกิจและสืบเนื่องมายังบริบทการเมืองที่มีผลในการบริหารงานพัฒนาจังหวัด สระบุรีในหลายมิติต่อการสื่อสาร ทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีในการสื่อสารเพื่อดำเนินการพัฒนาแผนงานโครงการของจังหวัดให้บรรลุ วัตถุประสงค์

2. ในมิติทางการศึกษากระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัด สระบุรีโดยผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี มีดังนี้

2.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ส่งสาร (Sender) ซึ่งใช้แนวคิดการสื่อสารโดยตรง ผ่านตัวกลาง โดยมีหนังสือสั่งการและเอกสารที่แจ้งรายละเอียด เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน เช่น การประชุมประจำเดือนของจังหวัดและคณะทำงานต่างๆ ที่ผู้ว่าเป็นประธาน ดำเนินงานมอบ นโยบายตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด และติดตามแผนงานยุทธศาสตร์ของจังหวัด กับหัวหน้าส่วนราชการและผู้นำชุมชน อีกทั้งยังมีการลงพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจ จังหวัดเคลื่อนที่ พบปะ กับประชาชนโดยตรง เป็นต้น

ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เป็นผู้ส่งสารที่มีทักษะในการส่งสารที่ดี มีความสามารถในการบริหารในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมา ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (2557) การมีความสามารถในการสื่อสารกับประชาชน และมีความเป็นกันเองสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานและ เข้าใจลักษณะสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดสระบุรี เพราะเป็นคนพื้นที่มาตั้งแต่เกิด โดยมีทัศนคติที่ดีต่อประชาชนและตนเอง พร้อมมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง มีการลงพื้นที่เพื่อพบกับประชาชน โดยตรงรวมทั้งการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่มีในพื้นที่เป็นอย่างดี และ เป็นที่ยอมรับของประชาชน

2.2 ในส่วนของ เนื้อหาสาร (Message) ในการสื่อสารของผู้ว่าราชการจังหวัด กับประชาชนทางด้านเนื้อหา และวิธีการส่งข่าวสาร ของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี มีการเรียบเรียง เนื้อหาของสาร โดยเนื้อหาข่าวสารส่วนใหญ่จะต้องดูกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก เพื่อพิจารณาใน หลายลักษณะขึ้นอยู่กับปัจจัย สถานการณ์ งบประมาณในการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งอาจต้องใช้

ความสัมพันธ์ส่วนตัวประกอบ และวิธีการสื่อสารโดยตรงจากผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น การจัดวิทยุ ผู้ว่าพบประชาชนและตอบคำถามในการรายงานข่าวสารก็จะเป็นบอกเล่า เรื่องนโยบายของ ส่วนกลาง งานประเพณี และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเนื้อหาข่าวสารนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเตรียมการ และมีกรอบเนื้อหาที่ตรงกลุ่มเป้าหมายกับประชาชนคือนำข้อมูลที่ใกล้ตัวประชาชนสอดแทรกและ ชี้แจงแผนงานต่างๆ ผ่านการสื่อสารโดยตรงและผู้ว่าราชการจังหวัด ยังใช้เอกสารเพื่อความ ละเอียด และทำให้เกิดความชัดเจนเนื้อหาไม่คลาดเคลื่อน รวมทั้งมีการทำหนังสือราชการส่งลงไป อย่างเป็นทางการเพื่อสั่งการและมีรายละเอียดในกิจกรรมต่างๆ ทำให้ปฏิบัติงานได้ตามแผนงาน ได้ถูกต้อง ให้เข้าใจง่าย มีช่วงเวลา ออกสม่ำเสมอ การประชาสัมพันธ์นำสื่อมวลชนผู้ชำนาญ โดยตรงมาทำหน้าที่จัดกิจกรรมใหญ่ เน้นเป็นเรื่องๆ ไป

ในส่วนของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี จะพิจารณาในหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับปัจจัย สถานการณ์ งบประมาณในการประชาสัมพันธ์ และเลือกใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ประกอบ และวิธีการสื่อสารโดยตรงผ่านตัวกลางหรือตัวแทนในการสื่อสารให้ได้รับข้อมูลตรงตาม เป้าหมาย

2.3 หลักเกณฑ์การเลือกช่องทางการสื่อสาร (Channel) ของผู้ว่าราชการจังหวัด ที่จะส่งข่าวสารไปยังผู้รับสาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ ใช้การสื่อสารโดยตรง ส่งข้อมูล ข่าวสารตรงไปยังประชาชนซึ่งเลือกใช้เครื่องมือที่มีอยู่ อาทิ วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ และเครือข่ายของส่วนราชการต่าง ๆ ผ่านช่องทางที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่วนใหญ่ผู้ว่า ราชการจังหวัดจะสื่อสารโดยตรง ผ่านตัวกลางลง มาทางหัวหน้าส่วนราชการและผู้นำชุมชน แจ้ง ตรงไปยังเครือข่ายของแต่ละหน่วยงานที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำหนังสือสั่งการ ไปถึงหัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน ส่งตรงไปยัง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเครือข่ายในหมู่บ้าน หรือ ทางโทรศัพท์โดยตรง ถ้าเป็นเรื่องเร่งด่วน ต้องการทราบข้อมูลโดยตรงยังสามารถซักถามข้อมูล ได้ตอบกลับได้ทันที แต่สื่อที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมักใช้และได้ประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การใช้การ สื่อสารโดยตรง ผ่านตัวกลางและหนังสือสั่งการ

สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีที่จะส่งข่าวสารไปยังผู้รับสาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ ใช้การสื่อสารโดยตรง รองลงมาคือสื่อบุคคล อย่าง สจ. กลุ่ม ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่ม อสม. รวมทั้งช่องทางในการสื่อสารอื่นๆอย่างสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์และสื่อสิ่งพิมพ์อย่าง หนังสือราชการบ้าง ขึ้นอยู่กับ ความจำเป็นในการสื่อสารออกไป

2.4 กระบวนการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสาร (Receiver) จากการสื่อสารทาง การเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลจังหวัดในปีงบประมาณ 2552

ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 – 30 กันยายน พ.ศ. 2552 ในช่วงปีเพื่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง ผู้รับสาร หรือผู้นำชุมชนสามารถ รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้ว่าราชการจังหวัด ได้โดยตรง ผ่านทางนายอำเภอที่รับนโยบายมาจากผู้ว่าราชการจังหวัด มายังผู้นำชุมชน และส่วนใหญ่จะรับข้อมูลข่าวสาร ผ่านตัวกลางหลักคือ นายอำเภอซึ่งได้ชี้แจงรายละเอียด ตอบปัญหาข้อซักถาม และกระจายข่าวผ่านสื่อต่างๆ โดยใช้สื่อ หลากหลายรูปแบบ เช่น ผ่านการประชุมจังหวัด คณะทำงานที่ได้แต่งตั้ง ผ่านบุคคลกลุ่มเครือข่ายที่มีอยู่ ทางวิทยุชุมชน การประชุมประชาคมหมู่บ้าน และหอกระจายเสียง ในส่วนของช่องทางการสื่อสารกลับ (Feedback) ของประชาชนส่วนใหญ่ผ่านทางผู้นำชุมชน หมู่บ้านและสื่อสารไปยังนายอำเภอและส่งกลับไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ส่งย้อนกลับไปตามเดิม ทั้งนี้ ประชาชนอาจใช้ช่องทางโทรศัพท์ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเปิดไว้ เพื่อติดต่อสื่อสารในเรื่องเร่งด่วน เพราะสื่อสารได้โดยตรงและสามารถตอบโต้กันได้ทันที จึงเป็นช่องทางที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมาก

ซึ่งจากการสื่อสารทางการเมืองของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปางในปีงบประมาณ 2552 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 – 30 กันยายน พ.ศ. 2552 ในช่วงปีเพื่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง ผู้รับสาร หรือผู้นำชุมชนสามารถ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร จากนายเฉลิม วงษ์ไพโร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้โดยตรง และผ่านทาง สจ. กลุ่มผู้บริหารส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่ม อสม. และกลุ่มเครือข่ายต่างๆแต่ส่วนใหญ่จะรับข้อมูลข่าวสารโดยตรงจาก นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ในการชี้แจง รายละเอียด ตอบปัญหาข้อซักถาม และกระจายข่าวผ่านสื่อต่างๆ โดยใช้สื่อ หลากหลายรูปแบบ

2.5 ผลที่เกิดจากกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี (Feedback) ขาดข้อมูลที่ไปสัมผัสกับกลุ่มข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและ ชาวบ้าน ของผู้ว่าราชการทำให้ทราบว่า การสื่อสารของผู้ว่ามีผลกระทบจากกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีกับกลุ่มประชาชนในพื้นที่ และกลุ่มผู้นำชุมชนที่ปฏิบัติงาน พบว่าประชาชนโดยส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือกับทางหน่วยราชการในพื้นที่ ดังนั้น การสื่อสารข่าวสารกับประชาชนจึงเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในด้านแผนการพัฒนาลำปางตามยุทธศาสตร์ของจังหวัด เป็นผลให้การพัฒนาในด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาท่องเที่ยว การขนส่งทางคมนาคมและการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกระทำโดยสะดวกขึ้นเพราะประชาชนมีช่องทางในการสื่อสารตอบกลับ (Feedback)มาทางจังหวัดในหลายรูปแบบเช่น สื่อสารกลับโดยตรงกับผู้ว่า ทางบุคคล ทางสื่อต่างๆ

ซึ่งผลที่เกิดจากกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ประชาชนมีความเข้าใจในการสื่อสารที่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี สื่อสารลงมาถึงประชาชนโดยตรง และทำให้การสื่อสารดังกล่าวก่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง ทำให้แผนพัฒนายุทธศาสตร์ที่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยนำไปสู่ข้อสรุปเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีในช่วงปี 2551-2552 ภายใต้กรอบแนวคิดกระบวนการสื่อสาร ของ David K. Berlo ตามลักษณะของ S M C R Model และการสื่อสารทางการเมืองของ Brian McNair ผสมเข้ากับทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two – step flow theory) ของ Paul F. Lazarsfeld แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามประเด็นที่ค้นพบ ดังนี้

ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้แนวคิดการสื่อสารของ David K. Berlo โดยให้ความสำคัญกับ “สาร” มากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่า แนวคิดการสื่อสารทางการเมืองของ David K. Berlo ตามลักษณะของ S M C R Model และการสื่อสารทางการเมืองของ Brian McNair กระบวนการสื่อสารจึงมีองค์ประกอบ คือ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) สื่อ หรือช่องทาง (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) เป็นเสมือนแหล่งกำเนิดของสาร เป็นผู้กำหนดสาระ ความรู้ ความคิด ที่จะส่งไปยังผู้รับสาร ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้มีการปรับใช้กระบวนการต่างๆ โดยทางผู้ว่าราชการจังหวัดมีการสื่อสารไปยังผู้รับสารได้ดีซึ่งมีทักษะความรู้ในการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ได้ดี เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีได้รับข้อมูลเนื้อหาของสารจากส่วนกลางคือรับนโยบายจากรัฐบาลมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยเน้นที่กลุ่มเป้าหมายว่าต้องการสื่อสารอย่างไรแบบใดบ้าง โดยเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสารและเลือกใช้สื่อที่คำนึงถึง ความรู้ เพื่อให้เนื้อหาการสื่อสารให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด ให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย จะได้ไม่มีข้อผิดพลาด จึงใช้การสั่งการทั้งเอกสารการสั่ง

การและสั่งการโดยตรงกับผู้รับผิดชอบในพื้นที่แจ้งข้อมูลข่าวสารโดยตรงกับประชาชน การสื่อสารจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับผู้ส่งสาร และสารที่ส่งเป็นสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ส่งสารคือผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ได้มีวิธีการใช้สื่อเพื่อนำข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนไม่ทราบมาเผยแพร่ผ่านกระบวนการต่างๆ ในการกล่าวของผู้ว่า คือ

“การทำงานให้ตรงกับความต้องการของชาวบ้านคือต้องเข้าถึง เพื่อให้ รู้ปัญหา และต้องสื่อสารให้ประชาชนรู้ว่าต้องการจะอย่างไรได้บ้าง เรื่องของการสื่อสารจะต้องมีหนังสือสั่งการและมีการให้ประชาชนตอบกลับเป็นแบบทวนเวียน คือจากชาวบ้านมาสู่เรา จากเราลงไปสู่ชาวบ้าน การสื่อสารมันก็เป็น การสื่อสารทั้งจากจังหวัดลงไปยังอำเภอ และผู้นำชุมชน แล้วก็องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อสารผ่านหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องลงไป แต่ว่าระบบของการสื่อสารจะเป็นระบบ จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นไปตามระดับชั้นลงไป สำหรับการสื่อสารของที่จังหวัดได้ดำเนินการอยู่ ในส่วนของการสื่อสารที่ใช้ สิ่งแรกก็คือการสื่อสารที่เป็นเชิงลายลักษณ์อักษรเพราะผู้ว่า ๆ มีความสามารถในการเขียนหนังสือให้ประชาชนเข้าใจง่าย ๆ เช่น คิดคำขวัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะเฉพาะตัวของผู้ว่าฯ รวมทั้งในการกล่าวเปิดงานต่างๆ ที่ผู้ว่า ๆ สามารถพูดได้อย่างน่าสนใจดึงดูดความสนใจกับสื่อต่างๆของจังหวัดได้มาก”⁴

ซึ่งในมิติของการสื่อสารของ David K. Berlo ตามลักษณะของ S M C R Model นั้นผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีได้ปรับการสื่อสารโดยกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่และองค์ความรู้ต่างๆโดยนำเครื่องมือที่มีอยู่ในการสื่อสาร มาใช้เพื่อให้ได้ตามแผนงานการพัฒนาของจังหวัดสระบุรี องค์ประกอบแต่ละด้านล้วนเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลอย่างสูงต่อความสำเร็จ ได้แก่ คุณสมบัติของผู้สื่อสารหรือตัวแทนผู้ว่าราชการจังหวัด ผ่านการใช้สื่อและเทคนิควิธีในการสื่อสารจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิผลของการสื่อสาร ถ้ามีมากก็ทำให้การสื่อสารได้ดี รวดเร็ว และง่ายแก่การเข้าใจ ทางการบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีต่อประชาชนได้กระทำในหลากหลายช่องทางแยกแยะไปตามกลุ่มอาชีพและสื่อที่จะเข้าถึงประชาชนในหลายช่องทางตามทักษะที่ถนัด มีจิตวิทยาการสูง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และการฝึกฝนตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้นความสำเร็จในการสื่อสารส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับทางเลือก และการใช้สื่ออย่างเหมาะสมสื่อ

⁴สัมภาษณ์ นายสมบัติ ไตรศักดิ์, ปลัดเทศบาลทักทวง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี, 4 กันยายน 2556.

(Media)หรือถ่ายทอดสาร จากสารไปยังผู้รับสารโดยการส่งการของผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นระบบ ทำให้การจัดองค์การ บุคลากร การบริหารงานบุคคลง่ายขึ้น

“ตามหัวหน้าส่วนระดับจังหวัด มาชุมชน ลงมาอำเภอ แล้วก็ลงมาตำบล ชาวบ้านก็จะให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนดำเนินการให้ และมีที่ชาวบ้านติดต่อโดยตรงหาผู้ว่าฯ แต่ส่วนใหญ่จะไม่มี คือมีอะไรคุยกันก่อนให้เป็นไปตามขั้นตอน เพราะมีกลุ่มอาชีพที่ไม่มีปัญหา บางบ้านมีอาชีพอยู่ และมีงบกองทุนเพิ่มขึ้นมา”⁵

ซึ่งการใช้เครื่องมือต่างๆผู้ว่าราชการจังหวัดเน้นที่เนื้อหาของสารว่ามีประเด็นใดจะส่งไปยังกลุ่มใดบ้างแล้วจึงเลือกสื่อและวิธีการสื่อสารออกไปอย่างดี เช่น การใช้วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย เครื่องเสียง และนอกเหนือจากนี้จะต้องเข้าใจถึงข้อดี ข้อจำกัดของเครื่องมือสื่อสารแต่ละอย่างด้วยเทคนิควิธีในการสื่อสาร มีความสำคัญไม่น้อยกว่าการรู้จักใช้สื่อ ทั้งนี้เพราะการสื่อสารในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน การสื่อสารยังขึ้นอยู่กับคนที่มาสื่อสารด้วยว่าเป็นคนที่เจอปัญหาโดยตรง หรือเจอปัญหาโดยอ้อม หรือเป็นผู้บอกผ่าน และ ขึ้นกับเนื้อหาในเรื่องนั้นๆ มีความยากง่ายซับซ้อนขนาดไหน อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การทำความเข้าใจและการเครื่องมือที่ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเป็นหลักเพราะผู้ว่าราชการจังหวัดเน้นการให้ข้อมูลเนื้อหาสาระเป็นหลักตอบสนองตามนโยบายการบริหารของรัฐบาลตามแผนพัฒนา

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดการใช้แนวคิดการสื่อสารของ David K. Berlo โดยให้ความสำคัญกับ “ผู้รับสาร” สูงสุด

จากการศึกษาพบว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีใช้แนวคิดแนวคิดการสื่อสารของ David K. Berlo ตามลักษณะของ S M C R Model เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ตามแนวคิดนี้สิ่งที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จมากที่สุดคือการใช้ตัวผู้รับมาก ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เน้นในเรื่องของแผนพัฒนาชุมชนที่มุ่งไปสู่ต้องการของประชาชนให้เกิดขึ้นผลสำเร็จโดยวางแผนงานในอนาคต เป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพกับกระบวนการสื่อสารของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี นั้น มีการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น การถ่ายโอนแผนงานทางด้านการกระจาย หรือการแจกจ่ายทรัพยากร หรือรายได้

⁵สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา หลวงเจริญ, กำนันตำบลหนองแขง อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี, 23 ธันวาคม 2552.

ใหม่แล้ว ยังมีเรื่องของกฎระเบียบสาธารณะเพิ่มเติมเข้าไปอีกด้วย การที่มีการเพิ่มเติมเรื่องนี้เข้าไป ก็เพื่อต้องการให้มีการลดความเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ลงว่า

“ในเรื่องขององค์กรและระบบงาน ใช้เครือข่ายในระดับหมู่บ้านที่มี เพราะส่วนใหญ่ คนในหมู่บ้านจะมีหลายตำแหน่ง อย่างอสม. มีการประเมินผลกันหลาย ๆ เรื่อง โดยส่วนกลางมีการบังคับให้ประเมินด้วย ทางจังหวัดมีการประเมินการทำงาน เช่นกัน ผลการประเมินจึงมีมากทำให้มันสะท้อนภาพให้เห็น มองภาพหลาย ๆ จุด ที่ เชื้อถือได้ ทำให้เราแก้ไขได้ตรงจุด ก็จริงจริงได้”⁶

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการสื่อสารสำคัญที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเน้น คือ ในเรื่องของ การสื่อสารคือการสร้างความเข้าใจ ไปยังบุคคลที่จะให้เห็น คิด และเข้าใจตามที่ เราเข้าใจต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชน โดยที่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะรับฟัง ความคิดเห็นกับประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยน หรือไปเปิดงานต่าง ๆ และสื่อสารในสิ่งที่ต้องการให้ ประชาชนได้ทราบต้องการ ตลอดจนการลงพื้นที่ก็เพื่อไปรับฟังความเดือดร้อนของประชาชน แล้ว ก็เอาข้อมูลกลับมาเพื่อทำงานต่อ

การปฏิรูปทางการเมือง หรือทางเศรษฐกิจ ซึ่งในแง่ของหลักการมีแนวโน้มที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ผู้บริหารราชการสูงสุดของจังหวัดที่มีต่อประชาชนได้กระทำสื่อสารในหลากหลายช่องทางแยกแยะไปตามกลุ่มอาชีพและสื่อที่จะเข้าถึงประชาชนในหลายช่องทาง จากบทบาทการสื่อสารให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย จะได้ไม่มีข้อผิดพลาด โดยตรงกับผู้รับผิดชอบในพื้นที่แจ้งข้อมูลข่าวสารโดยตรงกับประชาชน จากการบริหารและพัฒนาแผนงานยุทธศาสตร์คือดำเนินการผ่านตัวแทน และให้ความสำคัญกับประชาชนให้ประชาชนเกิดความพอใจสูงสุดเพราะหวังผลทางการเมืองในอนาคตส่วนหนึ่ง ที่เป็นเรื่องของการแบ่งปันอำนาจ (Deconcentration) หรือในระดับท้องถิ่นที่เป็นเรื่องของการกระจายอำนาจ

“ในการมอบนโยบายแต่ละครั้ง จะสั่งงานโดยผ่านหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ว่า งานนี้ใครควรจะเป็นผู้ทำก็สั่งงานไปที่หน่วยหรือส่วนนั้นๆ และก็คอยติดตามความก้าวหน้า โดยการลงไปดูเอง ผ่านตัวกลาง หรือผ่านกลุ่มต่างๆที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งนี้มันทำให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น โดยพยายามเน้น

⁶นายแสวง บุญรักศรี .ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2552.

ให้แก่และหน่วยงานมาช่วยกันทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นมากที่สุด”⁷

โดยบทบาทของผู้นำของจังหวัด ที่มีความต้องการจะพัฒนาจังหวัดสระบุรีซึ่งถือว่าเป็นสถานที่เกิดและโตมาจนปัจจุบัน ให้เป็นท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาไปได้อย่างดี รวมทั้งมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับประชาชนเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีใช้ ทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (the two-step flow theory) ได้ประสบความสำเร็จ

ข้อค้นพบในแนวคิดนี้พบว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้นำแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two – step flow theory) ของ Paul F. Lazarsfeld คือ คนที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารอย่างแท้จริง คือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เรียกว่า "ผู้นำทางความคิด" หรือ "Opinion Leaders" มาใช้ให้ได้ดีเพราะว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความคุ้นเคยกับประชาชนมาก และเป็นคนพื้นที่มีความน่าเชื่อถือเป็นผู้ที่ประชาชนให้การยอมรับมานาน จึงสามารถนำการสื่อสารมาบูรณาการกับแผนการพัฒนาดังพื้นที่เก็บข้อมูลได้โดยตรงเพราะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความคุ้นเคยและมีตัวแทนในทุกพื้นที่ สามารถทำให้การตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนผู้รับสารตอบกลับไปยังนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ดีกว่า เป็นปัจจัยทำให้ ประสบความสำเร็จจนเกิดการยอมรับอย่างสูง นอกจากภาวะผู้นำและมีผู้สนับสนุนผู้ประสาน

การสื่อสารทางการเมืองของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้นำแนวคิดการสื่อสารนี้มาใช้ได้ผลดี จะมีการลงไปในพื้นที่เช่น อบจ. เคลื่อนที่นำข้อมูลที่ได้มาใช้วางแผนในการทำงานว่าจะทำอย่างไรกับปัญหาที่เกิดขึ้น หรือไม่หากเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าไปถึงก็จะให้กลุ่มเครือข่ายต่างๆ อย่างกลุ่ม อสม. กลุ่ม อบต. เข้าไปลงพื้นที่คุยกับประชาชน และรับเอาสิ่งที่ประชาชนต้องการนำมาเสนอ แล้วก็สั่งการลงไปให้ไปแก้ปัญหาดังกล่าว จะลงไปคุยด้วยตัวเอง

⁷สัมภาษณ์ นายสุชา เข้มมา, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี, 7 มีนาคม 2552.

มากกว่า ทำให้ประชาชนเข้าใจและบางครั้งประชาชนก็เข้าไปหาเอง เพื่อบอกถึงความต้องการที่อยากได้จาก อบจ. หรือจากนายกฯ⁸

“ในการทำงานแต่ละครั้ง นายกฯ จะเป็นผู้สั่งงานโดยผ่านหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องว่างานนี้ใครควรจะเป็นผู้ทำก็สั่งงานไปที่หน่วยหรือส่วนนั้นๆ และก็จะคอยติดตามความก้าวหน้า โดยการลงไปดูเองบ้าง ผ่าน สจ. หรือผ่านกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งนี้ทำให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันระหว่างหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพยายามเน้นให้แต่ละหน่วยงานมาช่วยกันทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นมากที่สุด”⁹

ในบทบาทของผู้นำท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีความต้องการพัฒนาจังหวัดสระบุรีซึ่งถือว่าเป็นสถานที่เกิดและโตมาจนปัจจุบัน ให้เป็นท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาไปได้ดี นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดบริหารงานระดับท้องถิ่นกับประชาชนจะให้ความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาพื้นที่นั้น ตรงตามความต้องการก็ได้ปฏิบัติตามตอบสนองของประชาชนได้ดีกว่า หากมีการวัดการตอบสนองความต้องการย้อนกลับ (Feedback) ไปยังผู้ส่งสารให้รับรู้ เพราะจะช่วยเป็นเครื่องมือยืนยันว่าการสื่อสารประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ยังใช้ สื่อบุคคล (Personal Media) มีผลต่อการสื่อสารในการส่งผ่านข่าวสารจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสู่ประชาชน การสื่อสารผ่านสื่อบุคคลของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้เลือกใช้ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ สู่ประชาชนจากผู้นำชุมชนที่เป็นที่ยอมรับมานานและเป็นคนที่น่าเชื่อถือมีภาวะผู้นำ สื่อบุคคลจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโน้มน้าวจิตใจ เนื่องจากต้องติดต่อกับประชาชนโดยตรง ส่วนใหญ่อาศัยการพูดในลักษณะต่างๆ เช่น การสนทนาพบปะ พูดคุย การประชุม และการพูดในโอกาสพิเศษ ต่างๆ แต่สื่อบุคคลก็มีข้อจำกัดคือ ในกรณีที่เนื้อหาเป็นเรื่องซับซ้อน การใช้คำพูดอย่างเดียวอาจไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้ทันที และยากแก่การตรวจสอบ ในการสื่อสารทางการเมือง การส่งข่าวสารของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีส่วนใหญ่จะใช้ตัวกลางในการสื่อสารเป็นหลักโดยใช้ บุคคลเป็นผู้แทน ในการส่งข้อมูลโดยตรงสามารถอธิบายรายละเอียดในข้อมูลให้เข้าใจง่าย อีกทั้งยังเป็นการสื่อสารที่สามารถประเมินผู้รับ

⁸สัมภาษณ์ นายแสวง บุญรักศิริ, ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี, 6 มีนาคม 2552.

⁹สัมภาษณ์ นายสุชา เข้มมา, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี, 7 มีนาคม 2552.

สารได้ว่ามีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ ดูได้จาก ผลตอบรับ การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ของประชาชนสามารถถามข้อสงสัยกับผู้ส่งสารได้ การสื่อสารบุคคลของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้สื่อสารโดยตรง และผ่านตัวแทน เช่นกัน แต่มีผู้แทนน้อยกว่าผ่าน สจ. ซึ่งอาศัยความคุ้นเคยที่เป็นคนพื้นที่เดิมรู้จักขณะภูมิประเทศ และวัฒนธรรมของคนในจังหวัดเป็นอย่างดี จึงเป็นจุดแข็งในการตอบสนองความต้องการกับประชาชนได้รวดเร็วโดยตรง

ดังนั้นเมื่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนำแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two-step flow theory) มาใช้ผนวกกับการสื่อสารทางการเมือง ส่งผลให้ประสบความสำเร็จและมีการใช้แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two-step flow theory) ที่มากกว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีการใช้แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two-step flow theory) ที่น้อยกว่า อันเนื่องมาจากระยะการทำงานที่ไม่ต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถอาศัย "ผู้นำทางความคิด" หรือ "Opinion Leaders" มาช่วยในการทำความเข้าใจและสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการที่ไม่จำเป็นต้องมีการได้รับการตอบสนองจากประชาชนในฐานะผู้รับสารเท่ากับการส่งสารให้ถึงประชาชน ทำให้ผู้ว่ามีการผนวกใช้แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ (The two - step flow theory) น้อยกว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องมีการใช้ และอาศัย "ผู้นำทางความคิด" หรือ "Opinion Leaders" มาเป็นตัวช่วยในการสื่อสารและเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

การวางแผนกลยุทธ์เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี

จากการศึกษาพบว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นปัจจัยที่ทำให้การสื่อสารของผู้ว่าราชการจังหวัดประสบความสำเร็จได้เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดมีการวางแผนงานตามเนื้อหาของสารที่จะส่งมีเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการสื่อกับใคร ประชาชนกลุ่มใด และใช้สื่อใดเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้ เช่น การต่อต้านยาเสพติดจะทำให้การออกคำสั่งขอความร่วมมือกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองภายในจังหวัด ตำรวจ ทหาร และ อ.พ.ป.ร. ในการทำงาน เป็นต้น จากการปฏิรูปภาครัฐ ที่ได้มีการวางแผนกลยุทธ์ ทำให้การปฏิรูปภาครัฐประสบความสำเร็จ แต่ยังไม่เพียงพอ เพราะเท่าที่ปรากฏออกมาในข้อมูลและ ผลผลิตต่างๆ ในการปกครองระดับชาติและระดับท้องถิ่น สิ่งสำคัญมากก็คือ เรื่องของประสิทธิภาพในการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรสาธารณะที่มี 2 ด้าน คือ ด้านที่หนึ่งเป็นเรื่องของประสิทธิภาพภายใน (Inter efficiency) หรือประสิทธิภาพในการผลิต (Productivity) อีกด้านหนึ่งเป็นเรื่องของประสิทธิภาพภายนอก (Outer efficiency) หรือความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness)

ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดผ่านสื่อต่าง ๆ มีในหลายรูปแบบและเลือกใช้ให้เหมาะสม ตามแต่สถานการณ์ ทั้งใช้บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการสื่อสารโดยตรง รวมทั้งใช้เครื่องมือที่มีอยู่ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพและนำไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดให้ได้ดีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อแต่ละประเภท เพื่อการสื่อสารในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด คือ ใช้ทีมงานและบุคลากร นั้นว่า

“ประสิทธิภาพการเลือกใช้ของสื่อแต่ละประเภท นั้นแตกต่างกันคือ เน้นการใช้เอกสารเป็นหลักเพื่อจะได้ข้อความสมบูรณ์ครบถ้วน สามารถหยิบมาเมื่อไหร่ก็ได้ ถ้าส่งด้วยวาจาความผิดพลาดจะสูงกว่า การส่งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือส่งเป็นเอกสารไม่ค่อยผิดพลาด คลุมหมด ได้ทั้งพื้นที่”¹⁰

ประสิทธิภาพในการสื่อสารนั้น ตัวชี้วัดเป็นปัจจัยที่บอกถึงความสำเร็จของการสื่อสารที่เกิดขึ้น คือ การมี Feedback หรือการสะท้อนกลับ การสะท้อนกลับของประชาชนมา เช่น มีโทรศัพท์พูดคุยกลับมา มีจดหมายกลับมา มีเสียงสะท้อนทางสื่อมวลชนระดับท้องถิ่นหรือส่วนกลางมา ในเรื่องของการทำงานชี้แจงทำความเข้าใจ หรือการเผยแพร่ของจังหวัดในแต่ละครั้ง

“เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานจะต้องแบ่งออกไปตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพราะบางพื้นที่สื่อบางชนิดก็ไม่สามารถเข้าถึงได้หมด อย่างพื้นที่ไกลๆที่ห่างความเจริญมาก ๆ สื่อที่เราจะใช้ให้มีประสิทธิภาพก็ต้องเป็นสื่อบุคคล อย่าง กำนันผู้ใหญ่บ้าน ส่วนพื้นที่ที่มีความเจริญเข้าถึง เราก็จะใช้สื่อวิทยุท้องถิ่น สื่อเคเบิล บ่ายโฆษณา หรือสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นตัวช่วย แต่ส่วนใหญ่สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นสื่อบุคคล เพราะมันสามารถสื่อสารได้ตรงประเด็นและไม่ผิดพลาด เรียกว่าส่งอะไรมาจะได้ตามนั้น”¹¹

ทางการบริหารจัดการในการให้บริการสาธารณะ ซึ่งดูจะเป็นการให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการ” ที่เน้นหรือให้ความสำคัญกับ “ผลลัพธ์” ประเด็นนี้ถือว่าเป็นพัฒนาการของ “การบริหารจัดการสมัยใหม่” และรายงานของ Fulton ได้ก่อให้เกิดการเรียกร้องในการปรับปรุง “การบริหารจัดการภาครัฐ” ให้ดีขึ้นมีจุดมุ่งหมายในการให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบใน “ผลลัพธ์” มากขึ้น

¹⁰สัมภาษณ์ นายธวัชชัย เทิดเผ่าไทย, อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี, 24 กันยายน 2552.

¹¹สัมภาษณ์ นายสุชา เข้มมา, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี, 7 มีนาคม 2552.

การสื่อสารมีความสำคัญที่ทำให้ทราบผลของกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารคือ ผู้ว่าราชการจังหวัด มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเนื้อหาเลือกที่จะสื่อสารมีความรอบรู้ที่เกี่ยวกับงาน และความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผู้ประชาชนก่อให้เกิดรูปแบบกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาส่วนใหญ่มาจาก วิธีการคิดคือ ติดต่อสื่อ แล้วออกสื่อทันที ใช้เทคนิค การใช้สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้มีประโยชน์ รวมทั้งการพบปะพูดคุย จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและได้ผลมากที่สุด¹²

เครือข่ายสื่อบุคคลเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้การสื่อสารของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีเกิดประสิทธิภาพมากที่สุดคือ เครือข่ายที่เป็นสื่อบุคคลในเขตพื้นที่การปกครองของตนเอง เนื่องจากเป็นคนในพื้นที่ ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากกลุ่มเครือข่ายที่เป็นสื่อบุคคลได้อย่างเต็มที่ หรือหาทำให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด คือ ถูกต้อง น่าเชื่อถือ เนื้อหาสาระเหมาะสม แจ่มแจ้ง เหมาะสม มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ จากการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม ซึ่งเป็นผู้นำที่มีการเปิดรับความคิดใหม่จากทางสื่อมวลชน หรือระหว่างบุคคล แล้วจึงนำสารนั้นไปถ่ายทอดและมีการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันผ่านผู้แทนกลุ่มเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม ก่อให้เกิดเป็นเครือข่าย (Interpersonal network) เป็นโครงสร้างให้ของระบบอุปถัมภ์กระบวนการประสานประโยชน์ทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจของกลุ่มทางการเมืองในพื้นที่ของฐานคะแนนเสียงก็จะได้รับการดูแลจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีเพราะมีความคุ้นเคยกับนายกและผู้แทนในพื้นที่ที่ดีจะได้รับงบประมาณก่อสร้างและการสนับสนุนโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ คือ

“ในการสื่อสารลงไปเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นส่วนใหญ่ ผ่านทางพวกผมค่อนข้างจะได้รับผลตอบแทนที่ดี เพราะได้นำข่าวสารดังกล่าวไปสู่ประชาชนด้วยตัวเอง ในการทำความเข้าใจถึงแผนพัฒนาที่จัดทำขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแผนการพัฒนาอาชีพ

¹²สัมภาษณ์ นายธนเชก อิศวานวุฒิ, ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี, 18 กันยายน

ความเป็นอยู่ การขนส่ง การท่องเที่ยว และเมื่อพูดกับพวกเขาโดยตรงเขาก็จะเข้าใจว่า มันเป็นอย่างไร ตรงไหนไม่เข้าใจก็จะถาม งานพัฒนาต่างๆก็ง่ายขึ้น¹³

ในการให้งบประมาณและการตัดทอนงบประมาณ โดยทั่วไปหน่วยงานของรัฐ ได้มีการใช้กลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ และทางการเมือง เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรหรือแบ่งปัน เป็นเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือในการทำให้มีการลดค่าใช้จ่าย แผนงานบางแผนงานได้ผล จะเห็นว่าประสิทธิภาพด้านการสื่อสารเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนการพัฒนาของจังหวัดประสิทธิภาพที่เกิดจากการใช้สื่อ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีมีอำนาจในการบริหารและใช้ช่องทางในการสื่อสารเครือข่ายทางบุคคลนี้เป็นช่องทางหลักที่มีประสิทธิภาพมากเพราะ เป็นช่องทางที่นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันสื่อสารได้โดยตรงและสามารถแสดงความคิดเห็นเสนอความต้องการซึ่งกันมีข้อผิดพลาดน้อยกว่าผ่านตัวกลางหรือสื่อสารผ่านช่องทางอื่นซึ่งอาจเป็นการสื่อสารช่องทางเดียวเห็นผลตอบรับ แต่การสื่อสารแบบเผชิญหน้าเป็นการส่งข้อมูลที่สำคัญและทำให้สารที่ส่งมีความน่าเชื่อถือแม่นยำมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนผู้รับสารเกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจกันกล้าที่จะแสดงความต้องการที่แท้จริง ทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการงานของจังหวัดประชาชนให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับการพัฒนางานมากขึ้น

ข้อสังเกตจากการวิจัย

จากข้อมูลที่ค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุปเชิงแนวคิดของกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีและนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ในปี 2551-2552 เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย ดังนี้

บริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ไม่ส่งผลต่อการสื่อสารของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด

จากการสังเคราะห์งานวิจัยการสื่อสารของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีและนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีนั้น เพราะการสื่อสารโดยใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งไปยังประชาชนเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจเนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่จึงทำให้

¹³สัมภาษณ์ นายสุชา เข้มมา, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี, 7 มีนาคม 2552.

การสื่อสารของผู้ส่งสารคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี นั้น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนอย่างดีจะเห็นได้จาก

การศึกษาบริบทของจังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดอุตสาหกรรม และประชาชนทำการเกษตรเป็นหลักประชาชนมีความสนิทสนมใกล้ชิดกันเป็นสังคมอุปถัมภ์ อยู่มาจึงทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองของคนสระบุรี มีแบบแผนทางพฤติกรรมที่ให้ความสำคัญกับการเกาะกลุ่มของคนในท้องถิ่นเดียวกัน ให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นและคนถิ่นเดียวกันเหนือ กฎ กติกา อื่นๆ ธรรมชาติของลัทธิท้องถิ่นก็มีลักษณะเช่นเดียวกับลัทธิพวกพ้อง คือสะท้อนลักษณะคับแคบและกีดกันไม่ให้โอกาสด้านต่างๆ ต่อคนท้องถิ่นอื่น นอกจากคนที่ถูกนับเป็นพวกและอยู่ท้องถิ่นเดียวกัน คนต่างถิ่นจะมีบทบาทได้ก็ต่อเมื่อมาเสริมความสำคัญของคนท้องถิ่นตนเท่านั้น ถ้ายทอดแนวคิดความเชื่อทางการเมืองที่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีก รุ่นหนึ่งโดยผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานทางสังคมหรือกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วยสถาบันหลักที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันสื่อสารมวลชนและสถาบันสันตนาการบันเทิงคดีต่าง ๆ เป็นแบบแผนของพฤติกรรมการดำรงชีวิตของกลุ่มชนซึ่งสมาชิกเรียนรู้และถ่ายทอดสืบต่อกันมา ด้วยการอบรม สั่งสอน ทั้งทางตรงและทางอ้อมจนกลายเป็นค่านิยมและทัศนคติถ่ายทอดกันมา ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสระบุรีที่มีลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ในมิติต่าง ๆ และนำมาวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดที่มีจุดเด่นที่สามารถต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้ง ประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคของจังหวัด มาใช้วิเคราะห์ประเมินศักยภาพและทำแผนข้อมูลแบบบูรณาการทั้งจังหวัด จึงเป็นที่มาของการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด กำหนด กิจกรรมโครงการของจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาประเทศ รวมทั้งศึกษาการใช้เครื่องมือในการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจและกระจายข้อมูลข่าวสารของ จังหวัดให้ประชาชนได้รับทราบและได้ความร่วมมือในแผนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมเติบโตตามแผนพัฒนาจังหวัด การให้การสนับสนุนจากภาคเอกชนในการจัดงานประจำปีต่างๆ เช่น งานประเพณีเข้าพรรษา งานออกพรรษาดักบาตรดอกไม้งานแสดงสินค้า Otop เป็นต้นดูได้จาก ผลสำเร็จของการจัดงานได้รับความร่วมมืออย่างดีกับประชาชนทุกภาคส่วน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าผู้ว่าราชการจังหวัด

จากการสังเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าเนื่องจากเป็นผู้ที่เกิด และอาศัยในจังหวัดสระบุรี จึงทำให้มีความคุ้นเคยกับ

ประชาชนอีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีเครือข่ายทางการเมือง และมีฐานคะแนนเสียง เดิมอยู่ อีกทั้งยังออกพบปะประชาชนอยู่เป็นระยะ ๆ จากงานประเพณีต่าง ๆ ตลอดจึงทำให้ประชาชนเข้าถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ง่ายและสามารถสื่อสารกันได้เสนอความต้องการ และได้รับการตอบรับได้รวดเร็วโดยตรง ผ่านขั้นตอนน้อยกว่าของผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะผู้ว่าฯมีเครื่องมือต่าง ๆ มากทั้งทางบุคคลผ่านหัวหน้าส่วนราชการและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นคนจากท้องถิ่นอื่นจึงมีความคุ้นเคยน้อยกว่า และผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าถึงตัวได้ยากกว่า การทำงานมีระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ มากกว่าถึงแม้จะมีอำนาจในการบริหารจัดการเยอะกว่าแต่ประชาชนยังเกรงใจผู้ว่าราชการจังหวัดไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมาก เป็นแต่ผู้รับข้อมูลข่าวสารและนำไปปฏิบัติ มากกว่าที่จะแสดงทัศนคติส่วนตัวกับผู้ว่าราชการจังหวัดได้มากนัก ซึ่งต่างกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประชาชนคุ้นเคยกันอยู่จึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นความต้องการได้มากกว่า

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี มีทักษะในการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ที่ดีในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก อันเนื่องจากความเป็นคนพื้นที่ การลงพบกับประชาชนด้วยตนเองซึ่งทำให้สามารถส่งการมอบหมายงานให้แก่ละหน่วยงานทำตามความเหมาะสม และผู้รับสารคือฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สจ. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน โดยการสื่อสารของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี โดยมีการพบและพูดคุยกับประชาชนและสั่งการโดยตรงผ่านผู้รับผิดชอบในพื้นที่ ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารโดยตรงกับประชาชน ให้เข้าใจถึงหลักการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพราะหวังความพึงพอใจในฐานคะแนนนิยมในอนาคต ในขณะที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยังทำได้ไม่ดีในเรื่องนี้ เพราะเป็นคนนอกพื้นที่เข้ามาทำงานในระยะเวลานั้นจึงยังไม่มี ความคุ้นเคยในพื้นที่มากนัก

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีใช้กลไกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการสร้างสรรค์ผลงานจนประชาชนเกิดความพอใจทำให้มีคะแนนนิยมเป็นอย่างมากต่อประชาชนผู้รับสาร

จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้จะเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีใช้กลไกการบริหารส่วนจังหวัดที่มีอยู่ในการสร้างผลงานให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจเพื่อทำคะแนนนิยม อย่างการขนส่งโลจิสติกส์การคมนาคมขนส่ง ในส่วนของการขนส่งในทาง องค์การบริหารส่วนจังหวัด จะเน้นมากเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความต้องการหลักๆของประชาชน ปัญหาถนนขยายทางให้มันพร้อมใช้ ทั้งจังหวัด เพราะประชาชนส่วนใหญ่จะใช้ทางเพื่อการขนส่งด้านเกษตร

ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีกับผู้นำชุมชนและประชาชนอย่างดี เพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี มีงบประมาณและเครื่องมือ ได้รับการตอบสนองความต้องการได้รวดเร็วตรงใจ ประชาชนจึงทำให้ได้รับคะแนนนิยมสูง และเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาหลายสมัย ซึ่งจากอดีตการเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีวาระต่อเนื่องกันได้เพียง 2 วาระ แต่ปัจจุบันได้มีการยกเลิก จึงอยู่ในวาระได้ต่อเนื่องไม่มีกำหนดถ้าหากประชาชนยังให้การสนับสนุน ดังนั้นการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงทำแผนโครงการตอบรับตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างมากเพราะเป็นคนในพื้นที่เป็นที่รู้จักกับประชาชนมายาวนาน ประชาชนคุ้นเคยในระบบการทำงานที่รวดเร็วคือนายกองค์การบริหารส่วนจะเป็นคนที่คิดเร็วทำเร็ว จึงได้รับความนิยมประกอบกับกลไกทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถทำงานงบประมาณการพัฒนาจังหวัดได้เอง และมีบุคลากร อุปกรณ์ งบประมาณ อนุมัติงบประมาณก่อสร้างได้เอง จึงสร้างกลไกการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีกลุ่มเครือข่าย ฐานคะแนนเสียง ตัวแทน สจ. ที่เป็นคนในพื้นที่ที่มีความคุ้นเคยและเข้าใจวัฒนธรรมของคนในจังหวัดสระบุรีที่เป็นคนรักถิ่นเกิด จึงได้รับการสนับสนุนอย่างยาวนาน จากผลงานที่เป็นที่ประจักษ์ สร้างคะแนนนิยมในตัวนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เน้นให้ผู้รับสารหรือประชาชนพอใจมากที่สุด

จากการสังเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี สื่อสารทางการเมืองต่อผู้รับสารคือประชาชนได้ดีกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเพราะเป็นคนในพื้นที่มีความคุ้นเคยกันดี และมีเครือข่ายทางการเมืองที่เหนียวแน่นกับประชาชน อย่างต่อเนื่องและเวลายาวนาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรที่จะมีการร่วมมือกันสร้างเครือข่ายสื่อสารมวลชนตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงระดับจังหวัดร่วมกัน โดยไม่มีการแยกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือการแยกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรจะเป็นลักษณะของการเลือกตัวแทนฝ่ายละคน เช่น ภาคประชาชนการเมือง ฝ่ายราชการ มาช่วยกันคิด เพื่อช่วยกันแบ่งปันข้อมูลและการสื่อสารในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความทุกข์ยาก การให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ โดยมองภาพรวมของการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ของจังหวัดร่วมกัน เพื่อประชาชนจะได้ประโยชน์อย่างสูงสุด

2. ในการสื่อสารทางการเมืองตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนทั้งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ควรคำนึงถึงผลที่จะได้รับทางการเมืองมากเกินไป

3. กระบวนการสื่อสารทางการเมือง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาชนของทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารสองทางให้มากขึ้น โดยเน้นการลงพื้นที่เพื่อสื่อสารกับประชาชน ในการพบและพูดคุย การเข้าร่วมพิธีสำคัญต่างๆ การร่วมเล่นกีฬา เป็นต้น ซึ่งในระหว่างร่วมกิจกรรมนั้นอาจมีการพูดคุยปรึกษาแลกเปลี่ยนข้อมูล การสร้างความคุ้นเคย ความไว้วางใจ เมื่อประชาชนมีปัญหาอุปสรรคเรื่องอะไรหรือพบเห็นความไม่โปร่งใสก็จะมีความกล้าในการให้ข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการต่อไปในอนาคตของทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการนำแนวคิดการสื่อสารทางการเมืองของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีไปเปรียบเทียบกับ การสื่อสารทางการเมืองของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองด้านการบริหารให้เห็นชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการเมืองให้ดีขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของผู้บุคคลที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มากขึ้น ถึงผู้บุคคลใดที่มีผลต่อการบริหารงานมากที่สุด

3. ควรมีการศึกษาวิจัยการสื่อสารทางการเมืองเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดสระบุรีกับจังหวัดใกล้เคียงที่มีความเหมือนและความแตกต่างของกลุ่มประชาชนและวัฒนธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นกับการสื่อสารทางการเมืองต่อไปในอนาคต